

1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás előtti ☐-ba!

.... /12 pont

- a) ☐ A Caesar ellen merényletet elkövető Brutusék célja a köztársaság felszámolása volt.
- b) ☐ Julius Caesar végrendeletében Kleopátrától született kisfiára hagyta a politikai hatalmat.
- c) ☐ Rómában végveszély esetén diktátort választottak, aki később beszámolóval és felelősséggel tartozott a szenátusnak tetteiért.
- d) ☐ A Karoling család hatalmát Martell Károly majordomus alapozta meg.
- e) ☐ A hűbéri lánc kapcsolta össze a feudalizmusban a nemesség és a jobbágyok tagjait.
- f) ☐ A kazároktól vettük át a kettős fejedelemség intézményét. Ezt bizonyítja a kende, gyula tisztség feladatköre is.
- g) ☐ Cirill és Metód tevékenysége nyomán önálló görög nyelvű egyház jött létre, a görögök nyelvéhez igazodó írással.
- h) ☐ Justinianus császár készítette el a római jog gyűjteményes összefoglalását (Corpus Juris Civilis)
- i) ☐ A magyarok letelepedése tervszerű volt. Védekezési szempontok határozták meg. A hirtelen támadás elleni védelem miatt a folyóvölgyek kijáraitait, az átkelőhelyeket szállták meg. A fontosabb nemzetségeket, vezetőket védőgyűrűvel vették körül.
- j) ☐ A kalandozások sikerei a szügyhám használatának köszönhetőek.
- k) ☐ 1054-ben a pápa és a konstantinápolyi patriarcha kiközösítették egymást, emiatt ekkortól az ortodox hívők is a Róma vezette katolikus egyházhoz tartoztak.
- l) ☐ A levantei kereskedelmet főként az itáliai városok, Velence és Genova uralták.

2. Egészítse ki a történelmi nevet, de azt ne sorszámnévvel tegye!

.... /4 pont

- a) _____ Ottó (962-ben koronázta a pápa császárrá)
- b) _____ Henrik (szász uralkodó – X. sz.)
- c) _____ Gizella
- d) _____ Vilmos (normandiai herceg)

2. Írja a vonalra a jellemzők alapján felismert történelmi személyiség nevét!

.... /5 pont

- a) Római császár. Uralkodása alatt érte el a Római Birodalom a legnagyobb kiterjedését. Meghódította Dáciát, Mezopotámiát. _____
- b) Térítő tevékenysége során hirdette, hogy a kereszténység mindenki számára nyitottá vált. A gazdagok is csatlakozhattak a gyülekezetekhez. _____
- c) A bencés rend alapítója. _____
- d) Bizánci császár. Taktika című művében leírta a magyarok harcmódorát és fegyverzetét.

- e) Békési ispánként úgy látta, hogy a nép még mindig ragaszkodik régi, pogány hitéhez, ezért felkelést szervezett. _____

4. Határozza meg, mi a közös bennük!

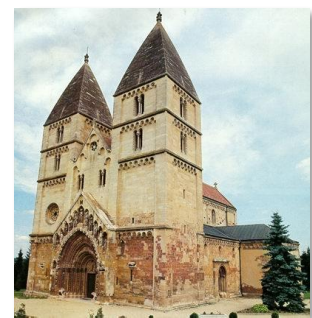
.... /5 pont

- a) • 313 • 325 • 391 (történelemmel kapcsolatos állítás írható) _____
- b) • kassai Szent Erzsébet templom • westminsteri apátság • kölni székesegyház

- c) • a keresztény hit védelme • az özvegyek, árvák oltalmazása
• erő, hűség, bátorság

- d) • Oxford • Párizs • Bologna • Padova

- e) Miért nem illik a b) feladat felsorolásához a mellékelt képen látható épület?

5. Karikázza be a betűmezőben a neveket és a hozzájuk tartozó tisztségeket, majd írja a vonalra a bekarikázott elemeket!

.... /5 pont

Z	E	K	B	A	I	S	T	V	Á	N	V	X	R
O	M	O	P	K	O	I	H	A	S	C	É	A	E
E	I	V	J	I	M	R	E	K	I	Ö	R	U	M
R	L	Ö	C	R	I	L	R	P	Ü	S	Ö	K	E
A	N	D	R	Á	S	O	C	E	J	O	B	E	T
R	O	A	K	L	C	G	E	L	L	É	R	T	E
D	Á	M	I	Y	P	Ó	G	P	Ü	S	P	Ö	K

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) Mi a közös bennük? _____

6. A felsorolt elemek közül húzza alá azt az egyet, amelyik nem illik a sorba!
Indokolja választását!

.... /5 pont

- a) Mithras, Isis, Iuppiter _____
- b) Colosseum, Parthenón, Capitolium _____
- c) Nagy Károly, Martell Károly, Klodvig _____
- d) bő, varkocs, ín _____
- e) Minaret, bazilika, dzsámi _____

7. Egészítse ki a hiányos szöveget az alábbi szavak közül az odaillővel!

.... /6 pont

pápa, érsek, püspök, sorsoltak, választottak, presbiterek, tisztelete, rajongása,
zsinat, metropolita, tisztelendő, pópa

Minden város gyülekezetének élén állt, akit kezdetben a hívek a többi püspök jóváhagyásával.

Segítőtársaikból, a(z) alakult ki a papság (klérus). A keresztény egyház hierarchiája (felépítése) a magasabb tisztségűek alapult. A szervezettség fokozódásával a provinciák püspökei tartottak, ahol a hit kérdéseiről, a szent iratok értelmezéséről tanácskoztak. A terület legnagyobb városának (metropolisz) püspöke vált a tartomány egyházi vezetőjévé, a vá.

8. Melyik történelmi személy mondhatta volna?

.... /5 pont

Írja a mondat után a történelmi személy nevét!

a) „Kiterjesztettem a római polgárjogot a birodalom minden lakosára”

b) „Társcsászárt választottam magam mellé és engedélyeztem, hogy akár csak én, ő is választhasson helyettest”

c) „Róma helyett új fővárost építettem a Boszporusz partján”

d) „Pannónia helytartójából római császár lettem a légiók támogatásával”

e) „A római egyház még soha nem tévedett, az írás tanúsága szerint örökké tévedhetetlen lesz...”

9. Írja az állítások betűjelét ahhoz az uralkodóhoz, akire az jellemző!

.... /13 pont

Géza fejedelem	Szent István	Orseolo Péter	I. András	I. Géza	Szent László	Könyves Kálmán

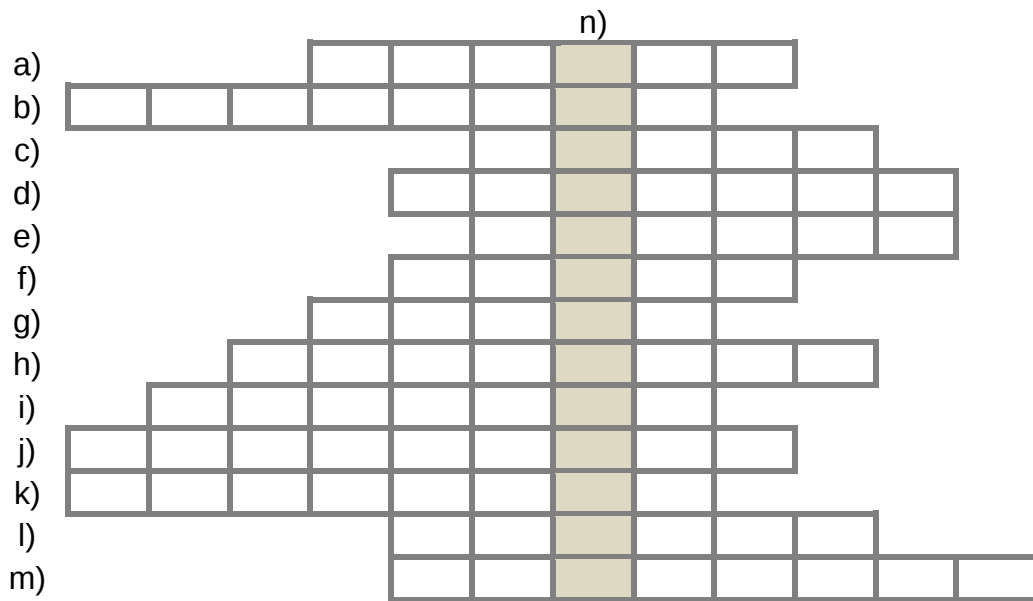
- a) Törvénykezésében a legfontosabb feladat a magántulajdon védelme volt.
- b) A német segítségért cserébe hűbérül ajánlotta fel az országot III. Henriknek.
- c) 10 egyházmegyét alapított.
- d) Uralkodása alatt III. Henrik kétszer is megtámadta az országot.
- e) Quedlinburgba I. Ottóhoz követeket küldött.
- f) A szentté avatások politikájával bizonyítani kívánta, hogy Magyarország „Mária országa” és nem Szent Péteré, azaz István egyházalapító, s így kinyilváníthatta függetlenség iránti igényét.
- g) Kiépítette a területi alapon szerveződő közigazgatási intézményeket, a vármegyéket.
- h) Megalapította a váci és a garamszentbenedeki székesegyházat.
- i) Mogyoródnál megsemmisítő vereséget szenvedett I. Géza seregeitől
- j) Törvényeiben ő is védte a magántulajdont, de már enyhített a szigorú büntetéseken.
- k) Nyugati rítus szerint keresztelkedett meg, fiát, Vajkot is így kereszteltette.
- l) Melyik (egy) elemet nem tudott táblázatba helyezni? Nevezze meg, kihez kapcsolódik?

m) Nevezze meg a képen látható művészettörténeti emléket!

10. Rejtvény

.... /15 pont

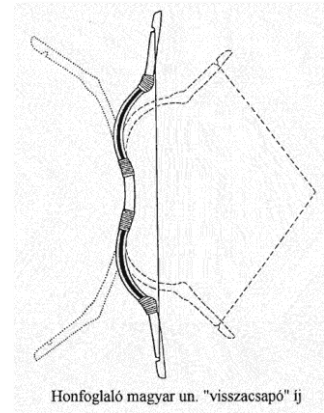

- a) Ezen a földrajzi helyen található hazánk, medence
- b) 955-ben, ezen a helyen elszenvedett vereséget követően zárultak le a nyugati kalandozások
- c) Egyházi adó
- d) Egyházi méltóságokat anyagi javakért lehetett szerezni
- e) Az Árpád-házi királyok alatt nálunk letelepedett, iparral és kereskedelemmel foglalkozó idegen
- f) Koronázási jelvény
- g) A Római Birodalom védelmét szolgáló határvonal
- h) Uradalom, nagyobb földbirtok
- i) Baskíriából ide vándoroltak őseink. Itt kerültünk a Kazár Birodalommal szoros kapcsolatba
- j) Papi nőtlenség
- k) Hűbéres, aki a földbirtokostól földet kapott
- l) Géza fejedelem felesége
- m) Római császár, az ókori Savaria alapítója
- n) A rejtvény függőleges sora: _____
- o) A függőleges sorban található szó meghatározása: _____
- _____

11. A kép és saját ismeretei alapján egészítse ki a szöveget!

.... /8 pont

A magyarok visszacsapó íjat használtak. Pihenő állapotban az íj C alakú volt. Ha ráhelyezték az ideget, lapos betűre emlékeztetett, lövésre kész állapotban pedig alakú volt. Megfeszítéséhez nagy erőre volt szükség, és a -t az íj visszacsapódása repítette messzire. Az előkelők hátsólovuk szerszámzatát is -ből készült veretekkel ékesítették. A tiszafüredi pásztornyereghez hasonló honfoglalás kori nyergek kápáját faragott csontlemezekkel tették látványossá.

(<http://istvandr.kiszely.hu/ostortenet/037.html>)

A kalandozó magyarok leggyakrabban nyugat felé támadtak. Legtöbbször Észak-..... Szászország, ország volt a célpont. A kalandozások sikerei főként a hűbéri berendezkedésű országok -nak köszönhető. A magyarok által aratott győzelmekben szerepet játszott a nyugatiak számára ismeretlen

12. Hogyan kapcsolódnak Szent László nevéhez a következő történelmi helyszínek: Szlavónia, Zágráb, Horvátország?

.... /3 pont

A válaszban szerepeljen Álmos herceg neve is!

.....

.....

.....

13. A források és saját ismeretei alapján mutassa be Könyves Kálmán uralkodását!

.... /14 pont

Válaszában térjen ki törvényeire, hódítására, belpolitikai küzdelmeire!

„... mint keresztény uralkodó, lelkesen üdvözölte a Szentföldre induló keresztes hadakat ... a fősereget óvatosan fogadta: biztosította átvonulásukat ... csapataival figyelmeztető távolból követte az átvonulókat.” (Bertényi Iván: Könyves Kálmán = Királyok könyve, Officina Kiadó, 1993. 32. p.)

„7. Hogy senki se tartson meg semmit a pogány szokásokból: aki pedig ezt teszi, ha az öregebbek közül való, negyven napig szigorúan vezekeljen, ha pedig a fiatalabbak közül, hét

napon át [vezekeljen] verésekkel. 32. Azoknak, akik a szerpapságot és áldozópapságot nőtlen állapotban nyerték el, feleséget venni nem szabad. 57. A boszorkányokról pedig, mivel ilyenek nincsenek, semmiféle vizsgálatot ne tartsanak.” (Kálmán törvényei: szkszhu.szksz.com/kalmantorv.doc)

Thuróczy-krónika, 1488.

(<http://tortenelemportal.hu/2014/03/konyves-kalman/>)

„Kálmán államszervező munkájának köszönhetően szilárdult meg a horvát bán és az erdélyi vajda tisztsége, ő állította fel a nyitrai püspökséget, egyházpolitikai intézkedéseivel pedig arra törekedett, hogy a főbb címeket minél műveltebb és rátermettebb férfiak nyerhessék el.”

(<http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1116-februar-3-konyves-kalman-halala/>)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Javította:

összesen: / 100 pont